

Čís. 2503.

Učinil-li žalobce návrh na vydání odkazovacího usnesení jen pro případ pravomoci usnesení, vyhovujícího námitce nepřislušnosti, nelze nárok ten posuzovati dle ustanovení §u 261 odstavec šestý c. ř. s.

Přislušnost dle §u 51 čís. 2 j. n. vztahuje se i na právní poměr akciové společnosti vůči tomu, kdo akcie upsal, ale posud nezaplatil, vstoupila-li již akciová společnost v život.

(Rozh. ze dne 17. dubna 1923, R I 294/23.)

Žalobu o zaplacení nedoplatku upsaného akciového kapitálu proti společníku zadala akciová společnost na obchodním soudu, jenž ji k námitce věcné nepřislušnosti odmítl s tím, že spisy budou postoupeny zemskému civilnímu soudu jako soudu příslušnému, vyhověv v tomto směru návrhu žalobcovu na vydání odkazovacího usnesení jen pro případ pravomoci usnesení, vyhovujícího námitce věcné nepřislušnosti (§ 261, posl. odstavec c. ř. s.). Důvody: Vedle čl. 207 obch. zák. stane se společníkem akciové společnosti ten, kdo společenského podniku se účastní vkladem, t. j. skutečným splácením akcií neb akciových podílů a nikoliv pouhým jich upsáním. V tomto případě jest nesporno, že žalovaný upsal přihláškou ze dne 14. května 1921 150 kusů akcií v emisní ceně po 480 Kč, celkem tedy za 72.000 Kč. Nesporným také zůstalo, že žalovaný upsané hodnoty nesložil. Z toho sluší dovoditi, že se žalovaný dosud akcionářem nestal a za společníka považován býti nemůže. Ale i kdyby se mělo za to, že splacením části jistiny na upsané akcie nabyl žalovaný nároku na menší počet akcií, odpovídající složené hodnotě a tím i postavení akcionáře, nevznikl by tím ještě mezi ním a žalující společností žádný z poměrů, které má na zřeteli § 39 uvoz. zák. k obch. zák. Ustanovení §u 39 uvoz. zák. k obch. zák. nemohou tudíž co do příslušnosti přijíti vubec v úvahu. Poněvadž pak žalovaný do obchodního rejstříku zapsán není, není tu příslušnosti obchodního soudu ani dle §u 51 odstavec první j. n. Rekursní soud zamítl námitku věcné nepřislušnosti. Důvody: Smlouva společenská se žalovaným byla uzavřena přijetím splátky 50.000 Kč, složené žalovaným na upsaných 150 akcií (čl. 207 a 208 obch. zák. a § 861 obč. zák.) a žalovaný se stal společníkem žalující společnosti. Vymáhá-li nyní akciová společnost na žalovaném jako liknavém společníku nedoplatek jím upsaného akciového kapitálu, je dovolaný soud pro spor ten věcně příslušným podle §u 39 čís. 3 uv. zák. k obch. zák., poněvadž jde o poměr žalovaného společníka ke společníkům ostatním (k představenstvu společnosti). Bylo proto vyhověti stížnosti, kterou si žalobkyně vyhradila, učinivši návrh, aby vydáno bylo odkazovací usnesení jen pro případ pravomoci usnesení, vyhovujícího námitce nepřislušnosti, kterýž návrh podle §u 261 odstavec šestý c. ř. s. posuzován býti nemůže.

Nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Ačkoliv dle §u 261 odstavec šestý c. ř. s. stížnosti proti usnesením, jimiž se námitce nepřislušnosti vyhovuje a zároveň rozepře jinému soudu ku projednání prikazuje, jsou s výjimkou rozhodnutí o útratách nepří-

pustné, přece byl rekursní soud v tomto případě povinen stížností věcně se zabývat. Žalobce učinil sice pro případ, že vyhověno bude námitce nepřislušnosti návrh, aby spisy byly postoupeny zemskému soudu v Praze, ale omezil jej tím, že navrhl, aby se tak stalo teprve po jeho vejítí v moc práva, vyhradil si tedy právo stížnosti proti vyhovění námitce věcné nepřislušnosti. Takový návrh nevyhovuje předpisu §u 261 odstavec šestý c. ř. s. Tento předpokládá, že se žalobce rozhodnutí, mu nepříznivému, podrobí, a odměňuje ho za to tím, že se jeho žaloba pro nepřislušnost neodmítá, nýbrž že se v řízení u soudu, jemuž jest spor přikázán, pokračuje. Prohlásí-li žalobce předem, že se rozhodnutí nepodrobuje a vyhrazuje si stížnost proti němu, jest návrh na přikázání rozepře jinému soudu nepřipustným, a byl-li přece učiněn, nelze k němu přihlížeti. Podanou stížnost proti rozhodnutí o námitce nepřislušnosti dlužno, poněvadž byla výslovně vyhrazena, posuzovati tak, jako kdyby návrh na přikázání rozepře jinému soudu nebyl býval učiněn, tedy dle prvního odstavce §u 261 c. ř. s., a rekursní soud ji tedy právem považoval za přípustnou. Také ve věci samé jest dovolací stížnost neodůvodněná. Předmětem sporu jest právní poměr mezi akciovou společností jako souhrnem všech akcionářů ku žalovanému jako jednotlivému akcionáři, a proto náleží tento spor jako spor obchodní dle §u 51 čís. 2 j. n. a §u 39 čís. 3 uvoz. zák. k obch. zák. na soud obchodní. Názor dovolatelův, že žalovaný jest posud pouze upisovatelem akcií a společníkem žalující společnosti se stane teprve, až mu budou vydány akcie jako průkaz jeho členství a jediný zdroj jeho práv a povinností, jest mylným. Akcií nerozumí se jen papír vydaný o podílu na základním kapitálu, nýbrž také tento podíl sám, a akcionářem (členem akciové společnosti) ve smyslu obchodního zákona i §u 39 čís. 3 uvoz. zák. k obch. zák. se stane upisovatel hned, jakmile společnost na základě jeho a ostatních úpisů, které musí býti před ustanovením se společností vykázány (§ 6 akc. reg.), vejde v život. Obchodní zákon zakazuje ve čl. 222 čís. 1, aby akcie, znějící na jméno, nebyly vydávány před úplným splacením jich nominální hodnoty, ale přiznává ve čl. 219 až 222 upisovatelům již před tímto placením název akcionářů a chrání jejich podílnická práva, upsáním akcií nabytá. Obsah vzájemných práv společnosti a akcionářů, upsané akcie posud nezaplativších, jest určen stanovami společnosti, po případě oněmi články obchodního zákona. Pro rozhodnutí o příslušnosti obchodního soudu stačí, že žalovaný určitý počet akcií upsal a posud nezaplatil, a že akciová společnost vstoupila v život.

Čís. 2504.

Byla-li zažalována kupní cena za část zboží, jednotně objednaného, avšak po částkách dodávaného a zvláště fakturovaného, jest v otázce věcné příslušnosti rozhodným celkový nedoplatek.

(Rozh. ze dne 17. dubna 1923, R I 350/23.)

Na základě úhrnné objednávky zboží v ceně přes 10.000 Kč dodala žalobkyně žalované část zboží ve fakturované ceně 4.942 Kč 22 h a, když žalovaná příjem účtu i zboží odmítla, domáhala se žalobkyně na